

QUÆSTIONES DISCUTIENDÆ

in Collationibus Ecclesiasticis Archidiocesis Quebecensis anno 1856.

DE RESTITUTIONE.

I.

Post repressionem rebellionis quæ octodecim circiter abhinc annis in quâdam hujus regionis parte accidit, missi sunt officarii regii in diversas parrecias ad perquirendos ac puniendos rebelles. Quos ut facilius detegerent, summam pecuniæ promiserunt iis qui illos sibi denuntiarent.

Tripho, è parreciâ N. pecuniâ inhians, hæc promissione allectus, plures denunciavit secreto; qui omnes gravibus mactis, aut aliis majoribus poenis, ut carere, exilio, &c., plexi sunt. Hoc modo pecuniam satis magnam comparavit accusator ille, non sine aliquo conscientie scrupulo.

Nuper autem, post exercitia spiritualia quæ fidelibus in diêtâ parreciâ N. data sunt, adiit parochum suum, eique rem omnem aperuit, et quid sibi agendam esset quaesivit.

Hanc quaestionem gravem difficilemque reputans parochus hæret, et antequam respondeat querit ipse à quodam doctore:

- 1o. *Ex quâ culpâ inducatur obligatio restituendi vel damnum reparandi?*
- 2o. *An Tripho peccaverit, et quidem graviter?*
- 3o. *An ad restitutionem, damnumve reparandum teneatur?*

II.

Petrus sacerdos vix necessariâ scientiâ instructus cum ad sacrum presbyteratus ordinem promotus fuit, Theologiam moralem per aliquot annos prorsus neglexit. Unde brevi etiam pauca quæ didicerat in seminario à mento ejus elapsa sunt. Interea tamen sacrum regimen animarum exercuit confidenter. At vero audito gravi sermone de necessitate scientiæ in confessorio, theologos pervolvere cæpit, et stupens conperit, ob scientiæ moralis defectum,

1o. se penitentem quemdam à lucroso et licito contraetu ineundo, ut pote qui citus sibi videbatur, avertisse:

- 2o. quosdam à restitutione, ad quam tenebantur, exemisse;
- 3o. alios autem ad restitutionem addixisse, sine causâ.

Nunc anxius querit:

- 1o. *Quæ requirantur ut ignorantia invincibilis vel vincibilis existatur?*
- 2o. *An quoties ad excipiendas confessiones accesserit toties peccaverit, graviterque?*
- 3o. *An ad aliquid teneatur?*